

Torre Baró

No fa gaires dies vaig tenir l'oportunitat de fer pujar a dalt de tot de Torre Baró un grup de periodistes i de companys de feina. Em sembla recordar que cap d'ells mai no hi havia estat. El paisatge que es descobreix des d'allà dalt és un regal estimulante, una veritable oportunitat per redescobrir la necessitat que tenim de mirar el país amb ulls nous. Aquell mateix dia hi havia pujat a les set del matí amb els meus amics Vicent i Willy per preparar l'esdeveniment que hi havia de fer anar els periodistes. A aquella hora Torre Baró fa olor d'usar i de fonoll. La rosada s'aferra als pàmpols de les fulles del marduix, i el sol, que despunta per darrere de la Torre, converteix el mar en un mirall que enlluerna. El Montseny s'hi retalla majestuós cap al nord i Barcelona es deixondeix rondinant amb el fressam que puja sord des de les rondes. Alguns veïns i veïnes de les Roquetes i de Canyelles pugen caminant i corrents per la carretera alta de les Roquetes. Van de dos en dos, bé parlant, bé en silenci. Els treballadors matiners surten de casa i agafen el cotxe per baixar a la ciutat, a Torre Baró gairebé no hi ha cap mena d'activitat econòmica, i semblen abandonar el barri amb el deix malenconiós de qui s'acomiada d'un paradís secret.

Malgrat tot, Torre Baró és un dels barris més desconeguts de Barcelona. Torre Baró ha estat amagat de la ciutat, ha viscut al marge de la ciutat. Dels gairebé cinc mil veïns i veïnes de fa uns quants anys, amb prou feines si avui n'hi viuen dos mil. Torre Baró és un barri a precari, als ulls de Barcelona. Tan a precari que fa uns quants anys es va decidir que la ciutat no es podia permetre el luxe de tenir un barri de cases baixes al pendís de Collserola, i que, per tant, calia fer baixar la gent caminant de Meridiana. Les intencions eren bones: moltes de les ca-

ANTONI VIVES

POLÍTIC I ESCRIPTOR

ses són d'autoconstrucció i caldria una inversió important per posar-les en solfa. Els problemes socials d'un barri considerat com a extrem a Barcelona requerien, es pensava aleshores, intervencions dràstiques. Hi havia la qüestió del Parc de Collserola, la visió ultranaturalista del qual forçava a separar clarament la natura de l'activitat humana. Aquells plantejaments, compartits més o menys per tothom, llevat dels veïns i les veïnes del barri, no tenien en compte l'actiu més important que compartim les persones: la nostra identitat grupal, el fet social, els lligams que ens uneixen i que ens converteixen en comunitat en un lloc concret, en unes circumstàncies concretes. I a Torre Barró, el barri que amb els ulls de l'any 2011 ens encaterina, el més important és, com no podia ser d'una altra manera, conservar i potenciar aquestes relacions humanes.

Torre Baró ha d'esdevenir un nou far de la ciutat. Per la posició estratègica, a la rötula viària i natural de l'àrea metropolitana. Per tenir el potencial de llavor d'una manera nova de concebre la relació entre natura i ciutat. Per les possibilitats d'atraure-hi gent nova, que cerqui els beneficis d'estar a prop de la natura sense deixar de viure a Barcelona. Per les possibilitats de convertir-lo en un pol de desenvolupament docent i de recerca, ja que hi ha pocs llocs al món, tan centrals i tan excèntrics. Perquè Tor-

re Baró és una tribuna al país i un lloc en el qual el país ha de descobrir noves possibilitats de creixement social i econòmic. Torre Baró és el barri on els somnis es toquen amb les mans.

La crisi és la gran oportunitat per replantejar a fons el model econòmic sobre el qual hem bastit el benestar de les últimes dècades. La mirada nova sobre la realitat que ens envolta és el pas previ a canviar les estructures que ens condicionen. Estructures i plantejaments que potser tenien sentit fa vint-i-cinc anys, però que ara ens encotillen. Un altre amic, l'Oriol, em parlava no fa gaire del Poble-sec. Hi viu des de fa pocs anys, molt a prop del passeig de l'Exposició. És un empresari jove que un bon dia decidí apostar per la tranquil·litat centrada d'un lloc no gaire valorat fins no fa gaire. M'explicava amb una il·lusió que m'il·luminà les dificultats de la metamorfosi del barri, perquè d'un temps ençà el cosmopolitisme del Poble-sec comença a imposar-se en el conflicte del canvi gràcies a la generació de noves oportunitats de negoci i, per tant, de feina. Neix un Poble-sec nou, de la mateixa manera que ha de néixer un barri de Torre Baró nou. Com de fet està florint una Barcelona nova i una Catalunya nova.

Comprendre el país, comprendre Torre Baró, comprendre el Poble-sec i qualsevol altre punt del país comença per comprendre que sense una mirada nova sobre els llocs, després d'apriorismes, després de la dependència del camí fet, quedarem encastats en els vells esquemes, els que ens claven a l'immobilisme conceptual, polític i projectiu. Cal, per tant, estimar el país tal com és, descobrir-ne les possibilitats i tenir el coratge de fer plantejaments nous.

Cal pujar a dalt de la Torre del Baró per veure sortir el sol per darrere de la serralada de Marina i dir: sí senyor, aquest és el lloc!